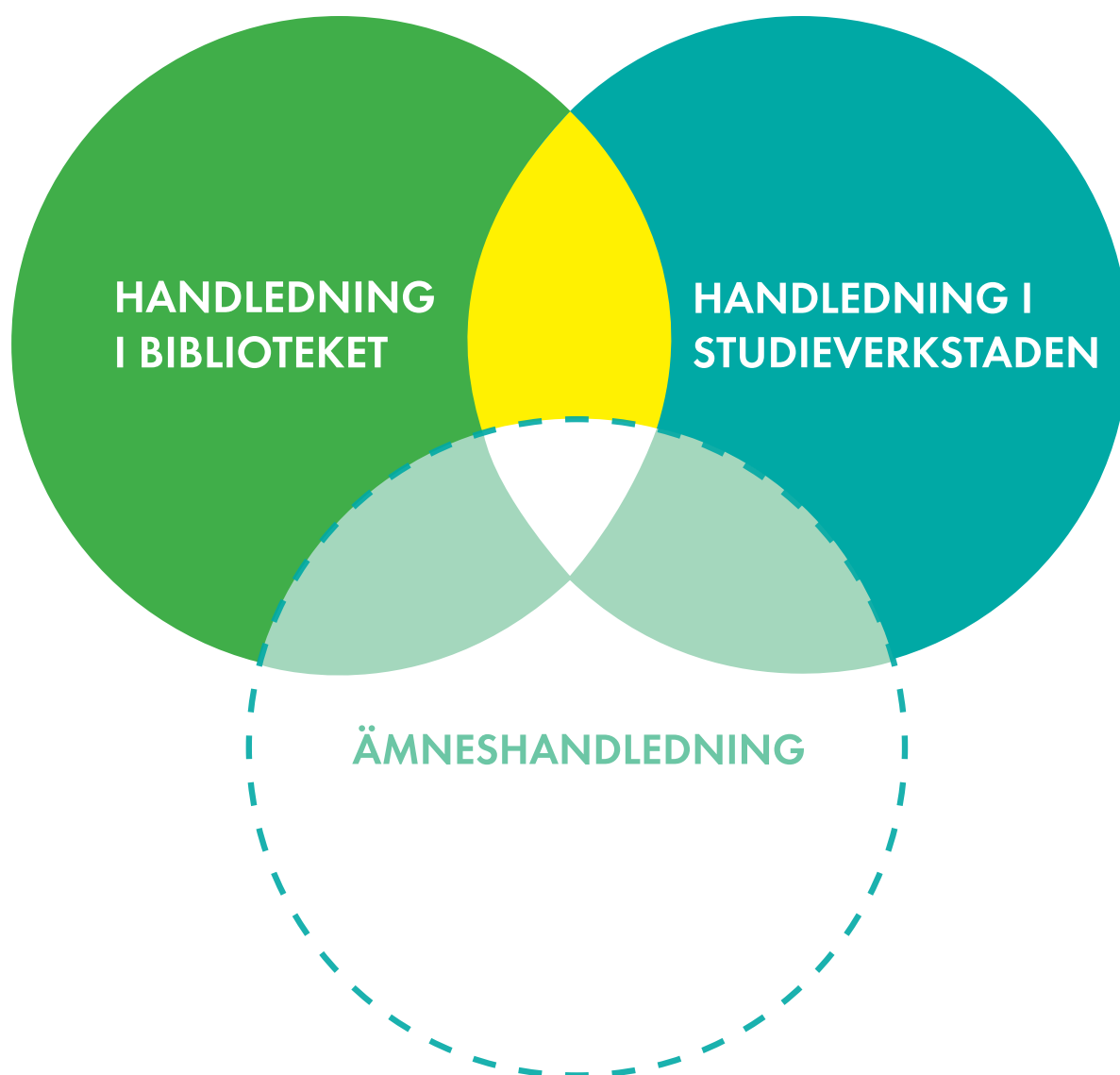

MALMÖ HÖGSKOLA

STUDENTHANDLEDNING I FRIRUMMET

Bibliotek och Studieverkstad utforskar gränser

Elisabeth Bergenäs, Ingrid Hallberg, Anna Helg Granbom,
Helen Rasmussen och Jessica Zaar
2013-01-23

MALMÖ HÖGSKOLA

Innehåll

Inledning.....	2
Projektet Studenthandledning i frirummet.....	3
Aktiviteter i projektet	3
Workshop	4
Spridning av projektet	4
Handledning i informationssökning - en bakgrund.....	5
Handledning i Studieverkstaden – en bakgrund	5
Handledningsuppdraget.....	6
Handledning – ett teoretiskt perspektiv	6
Vad anser bibliotekarier och handledare i Studieverkstaden ingår i handledningsuppdraget?.....	7
Sammanfattning av synen på handledningsuppdraget kopplat till artikeln	9
Gränsdragningsproblematik och dilemman i mötet med studenten.....	10
Sammanfattning av gränsdragningsproblematik och dilemma	13
Samarbete och visioner mellan bibliotek och Studieverkstaden.....	13
Några inspirerande utblickar	13
Visioner om ett samarbete 2017 (men gärna tidigare!) på Malmö högskola.....	15
Samarbetet i dagsläget och förslag på ökat samarbete	16
Slutsatser	16
Litteratur.....	18
Bilaga	19

Inledning

Ett gemensamt mål för Studieverkstaden och biblioteket vid Malmö högskola är att vara en resurs i studenternas lärande. Vi befinner oss i gemensamma lokaler på Malmö högskola och vi möter i stor utsträckning samma studenter. De studenter vi möter söker sig till oss för stöd i sin skriv- och sökprocess:

Academic writing not only involves the student, it also can and normally does involve the faculty, reference librarians, and writing tutors. However, in many institutions, communication and collaboration between these individuals or groups is either limited or non-existent.
(Palomino och Gouveia, 2010, s. 132)

Detta är också fallet för Malmö högskola. Förutsättningar finns men samarbetet behöver utvecklas.

Sedan början av 2000-talet har högskolor och universitet haft i uppgift att främja och bredda rekrytering av nya studenter. Breddad rekrytering handlar som bekant inte bara om att få nya studentgrupper att komma in på högskolan utan även om att alla studenter ska kunna fullfölja sina studier samt känna sig delaktiga i sin utbildning oavsett social och kulturell bakgrund. I de strategiska målen för Malmö högskola 2011-2013 finns en skrivning om inkluderande förhållningssätt: "Från att ha koncentrerat sig på breddad rekrytering arbetar nu högskolan betydligt mer med breddat deltagande och ett inkluderande förhållningssätt".¹ För att detta ska vara synligt och märkbart för studenterna måste stödfunktioner prioriteras och fungera. Studieverkstaden och biblioteket är två av dessa stödfunktioner som kan öka studenternas möjlighet att tillgodogöra sig sina studier.

I projektet *Högskolebibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö* (2010-2011) tittade Malmö högskolas bibliotek närmare på hur biblioteket möter den heterogena studentgrupp som är resultatet av breddad rekrytering och internationalisering (Wogensen *et al*, 2012). En del av detta projekt handlade om att analysera studenters frågor som inkommit till bibliotekets handledningsbokning. Där framkom att studenter inte bara sökte stöd hos biblioteket gällande informationssökning utan även hade frågor om problemformulering, metod, teoretiskt ramverk och skrivande. Här identifierades alltså en gränsdragningsproblematik mellan den handledning biblioteket kan erbjuda och den ämneshandledning och språkhandledning som erbjuds. Denna gränsdragnings verkade inte alltid klar för studenterna. När projektet *Högskolebibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö* presenterades i Malmö högskolas referensgrupp för breddad rekrytering föreslogs att Studieverkstaden och biblioteket tillsammans skulle gå vidare och samarbeta, vilket resulterade i detta projekt.

¹ [www.mah.se/upload/Medarbetare/Strategi/Strategier 2009-2012/Strategiska mål för Malmö högskola 2011-2013.pdf](http://www.mah.se/upload/Medarbetare/Strategi/Strategier%202009-2012/Strategiska%20mål%20för%20Malmö%20högskola%202011-2013.pdf)

Projektet Studenthandledning i frirummet

Syftet med projektet är att definiera och problematisera de handledningsuppdrag som Studieverkstad respektive bibliotek har för att tydliggöra våra handledarroller i högskolans lärandemiljö. Syftet är också att identifiera eventuell gränsdragningsproblematik dels till respektive verksamhets uppdrag dels till ämneshandledning.

Det övergripande målet i projektet har varit att utforska hur samarbetet mellan Studieverkstad och bibliotek kan stärkas och vad som kan utvecklas för att ytterligare öka kvaliteten i våra handledningsverksamheter så det blir en väl fungerande resurs i studenternas lärande.

Varför använder vi begreppet frirum?

Begreppet frirum kopplat till biblioteket och Studieverkstaden kan ses som en metafor för en plats på högskolan dit studenten frivilligt kan vända sig för att ställa frågor utan att bli formellt bedömd. Där kan studenten få handledning utöver den tid som studenten har till sitt förfogande från läraren och ämneshandledaren. Frirummet blir alltså ytterligare en plats på högskolan för studentens lärande.

I projektet *Högskolebibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö* kommer man fram till att en viktig lärdom av projektet var att vi ska fortsätta värna om den fria lärandemiljö där bibliotekarien kan fungera som "epistemologisk tolk" (Wogensen et al., 2012). Utmaningen med handledning i frirummet är att identifiera gränsen till andra typer av handledning och att hänvisa studenten rätt.

Aktiviteter i projektet

Möten

Projektgruppen har bestått av tre bibliotekarier och två handledare från Studieverkstaden. Projektgruppen hade fem möten under våren 2012. Övergripande fungerade dessa möten som erfarenhetsutbyten och som tillfällen att få inblick i varandras handledningsverksamheter. Mötena fokuserade på följande:

Möte 1: Diskussion och förtydligande av projektets syfte och mål. Begreppet frirum definierades och våra förväntningar inför projektet klargjordes. Det fanns förväntningar på att projektet skulle leda till ökat samarbete mellan Studieverkstad och bibliotek och att vi skulle lära känna varandras kompetenser. En förväntning var att projektet skulle leda till något konkret som kommer studenten till godo.

Möte 2: Här deltog gästprofessor John Storan från University of East London för att ge oss input till projektet. Vi fick möjlighet att berätta om vårt projekt och han delade med sig av sina erfarenheter kring breddad rekrytering och han fick oss att reflektera över projektets fokus.

Möte 3: Till denna gång läste vi rapporterna *Högskolebibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö* och *Den skrivande studenten. Idéer, erfarenheter och forskning från Textverksta-*

den vid Växjö universitet. Läsningen skapade en bra inblick i och förståelse för varandras verksamheter.

Möte 4: Vi diskuterade och inspirerades av tre artiklar som belyste samarbete mellan studieverkstäder och bibliotek ur ett internationellt perspektiv².

Möte 5: Vi planerade och la upp riktlinjer för den workshop som skulle äga rum inom projektets ram.

Utöver dessa fem möten har vi i projektgruppen träffats för att efterarbeta vårt insamlade material från workshopen och för att slutföra vår projektrapport.

Workshop

En del i projektets uppdrag var att anordna en workshop om handledningsuppdraget för studieverkstads lärare, skrivmentorer och handledande bibliotekarier. (Se program i bilaga.) Totalt deltog 27 personer, 16 från biblioteket, 9 från Studieverkstaden samt 2 deltagare från Linnéuniversitetet. Workshopen syftade till att fånga in röster om synen på handledarrollen och att titta närmare på dilemma och eventuell gränsdragningsproblematik kopplat till uppdraget. Ett annat syfte med workshopen var att bekanta oss med varandras verksamheter som en start för ökat samarbete. Upplägget för dagen bestod av gruppdiskussioner och individuellt reflekterande som dokumenterades av deltagarna och samlades in av projektgruppen. Det insamlade materialet från workshopen kommer att presenteras i denna rapport. Vi bjöd till detta tillfälle in Bodil Moberg, språkhandledare från Karolinska Institutet, för att få extern input till projektet. Bodil presenterade Språkverkstadens verksamhet på KI och samarbetet med biblioteket i en gemensam akademisk verkstad, "KIB-labb".

Spridning av projektet

Projektgruppen har även deltagit i och presenterat projektet på Malmö högskolas temadag om breddad rekrytering den 11 maj samt på Nätverkskonferensen för landets studieverkstäder den 8 november på Malmö högskola.

² Cooke, Rachel & Bledsoe, Carol (2008) Writing Centers and Libraries: One-Stop Shopping for Better Term Papers. *The Reference Librarian*, vol. 49, no. 2

Foutch, Leslie J. (2010) Joining forces to enlighten the research process. A librarian and writing studio integrate. *College & Research Libraries News*, vol. 71, no. 7

Norma Estela Palomino & Paula Ferreira Gouveia (2011) Righting the academic paper: A collaboration between library services and the writing centre in a Canadian academic setting. *New Library World*, vol. 112, no. 3/4

Handledning i informationssökning - en bakgrund

Biblioteket erbjuder stöd i informationssökning i flera former; i bibliotekens informationsdiskar, i undervisning, via mail och chatt, via läranderesurser på bibliotekets webbsida och genom möjligheten att boka handledning. Vi kommer här främst att fokusera på bibliotekets tjänst *Handledning i informationssökning*. Möjligheten att boka handledning i informationssökning startade som ett pedagogiskt utvecklingsprojekt 2006 till vilket Bibliotek & IT ansökte och erhöll medel till pedagogisk utveckling från grundutbildningsnämnden. I projektets slutrapport beskrev vi nyttan för studenterna, med möjligheten att boka handledning i informationssökning, så här:

Att erbjuda handledning i informationssökning är att ge studenterna ytterligare ett stöd i lärande- och skrivprocessen och individuell hjälp att uppnå målen att söka, värdera och kommunicera kunskap på vetenskaplig nivå. Detta i en lugnare och mer förberedd situation än vid drop-in vid bibliotekets informationsdisk och utöver de undervisningstillfällen i grupp som biblioteket erbjuder utifrån lärarens planering.

Sedan hösten 2006 ingår tjänsten *Handledning i informationssökning* som en del av Bibliotek & ITs ordinarie verksamhet.

Studenterna bokar tid för handledning via ett formulär på bibliotekets webbsida där de beskriver sitt ämnesområde och vilka problem de stött på i sin informationssökning. En bibliotekarie möter sedan studenten för handledning under cirka en timme i biblioteket. Under vårterminen 2012 registrerades 139 bokade handledningstillfällen, fördelade på alla bibliotek inom Malmö högskola (Biblioteket Hälsa och samhälle, Odontologiska biblioteket och Orkanenbiblioteket).

Inom ramen för projektet *Högskolebibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö* (Wogensen *et al*, 2012) analyserades studenternas upplevda problem kring informationssökning som anges av studenterna själva när de bokar handledning. Analysen har synliggjort många studenter olik behov av handledning och vi har, genom studenternas egna röster, kunnat se en stor spridning av erfarenheter och kunskaper i informationssökning och källvärdering.

Handledning i Studieverkstaden - en bakgrund

Studieverkstaden på Malmö högskola började som ett projekt finansierat av Rekryteringsdelegationen 2002. Rekryteringsdelegationens mål³ var att minska den sociala och etniska snedrekryteringen till högre studier. Sedan 2006 ingår Studieverkstaden i Malmö högskolas ordinarie verksamhet. Organisatoriskt sorterar Studieverkstaden under Institutionen för

³ *Breddad rekrytering. En fråga om visioner, incitament och attityder.* (2004) Dnr 22-04. Stockholm, Utbildningsdepartementet.

Språkstudier, men lokalerna finns på Orkanenbiblioteket samt på Fakulteten för hälsa och samhälle. Studieverkstaden består av två delar, Matematikverkstaden och Språkverkstaden. I språkverkstaden kan studenter få handledning i engelska och svenska. På speciella tider kan även studenter med dyslexi få handledning av specialpedagoger.

Studieverkstaden är en drop-in verksamhet, där studenter inte behöver boka tid i förväg. Handledning ges dels individuellt och dels i grupp. Studieverkstaden tillhandahåller handledning i både muntliga och skriftliga färdigheter samt studieteknik. Under vårterminen 2012 registrerades ca 500 besök på Språkverkstaden.

Verksamhetens syfte är att, genom att öka studenternas språkliga kunskaper och självkänsla, bidra till att säkerställa att de fullföljer sina påbörjade studier på Malmö högskola. Studieverkstaden syftar alltså till att reducera antalet studiemisslyckanden och därmed säkerställa att arbetet med en breddad rekrytering blir framgångsrikt.

Ett mål för Studieverkstaden är att bidra till att antalet studenter som inte avslutar sina studier minskar och att antalet studenter som blir underkända vid tentamen, på grund av bristande förmåga att uttrycka sig på det sätt som förväntas, minskar. Ett annat mål för Studieverkstaden är att öka studenternas intresse för och kunskap om språket som ett redskap för högre studier.

Handledningsuppdraget

Hur ser vi som handledare i biblioteket och i Studieverkstaden på vår roll och på vårt handledningsuppdrag i mötet med studenten? Vi ska försöka svara på detta med bakgrund av vad som framkom på workshopen utifrån frågan: Vad anser du primärt ingår i ditt handledningsuppdrag?

För att få ett teoretiskt perspektiv på handledningsuppdraget använder vi artikeln *Handledning av examensarbeten som lärande i The zone of proximal development* (Ekholm, 2012) samt Carol Kuhlthaus teori kring *zone of intervention* i informationssökningsprocessen (Kuhlthau, 2004) som utgångspunkter. Inom ramen för detta projekt väljer vi att referera till Ekholms artikel utan att gå vidare till de (primär)källor som Ekholm själv använder och refererar till.

Handledning – ett teoretiskt perspektiv

Ekholm utgår i sin artikel från en pedagogisk grundsyn som tar sin utgångspunkt i Lev Vygotskijs teori om *The zone of proximal development*. Enligt denna teori ses lärandet som "en kommunikativ aktivitet där en mer kompetent stödjer och assisterar den lärande till mer och mer självständig problemlösning" (Ekholm, 2012, s. 67). Det är studenten som står i centrum och med hjälp av handledning kan studenten klara uppgifter som han/hon inte hade varit kapabel att utföra utan en handledares stöd. Handledning kan således sägas vara ett kommunikativt samspel mellan en student och dennes handledare. Stödet från handledaren får studenten genom *scaffolding*, stöttning. I uppsatshandledningen kan stöttningen

handla om att erbjuda struktur, påpeka förhållandet mellan studentens nuvarande kompetensnivå och den potentiella kompetensnivån, ge studenten en upplevelse av att ha lyckats samt att hjälpa studenten att kontrollera sin frustration.

För att lärande ska ske i *The zone of proximal development* förutsätts kommunikation mellan studenten och en *adult* eller *more capable peer* som 'sam-handlar' eller 'sam-tänker' med studenten gällande hur ett problem kan definieras och tolkas snarare än att instruera i hur det kan lösas" (ibid., s. 69). Målet är att studenten ska lära sig strategier för hur han/hon ska lösa liknande problem på egen hand i framtiden.

Ekholm utgår i sin artikel från Olga Dysthes olika modeller för handledning: *The teaching model*, *The apprenticeship model* och *The partnership model*. De två förstnämnda beskriver läraren/handledaren som förmedlare av kunskap respektive förebild och kan således sägas vara lärarcentrerade. *The partnership model* däremot är en handledningsmodell där förhållandet mellan handledare och student kan ses som symmetriskt och där de båda parterna gemensamt bär ansvar för processen. Ambitionen är att studenten på så sätt ska lära sig att tänka kritiskt och arbeta självständigt. Under hela processen är det av vikt att det är studenten som äger sin text. Grant talar om begreppet improvisation som "en metafor för en kreativ handledningsprocess som kännetecknas av dialog som gemensamt meningskapande" (ibid., s.71).

En modell som inspirerats mycket av Vygotskijs *Zone of proximal development* är Carol Kuhlthaus modell över informationssökningsprocessen (Kuhlthau, 2004). Enligt Kuhlthau träder känslor av osäkerhet in i flera faser av informationssökningsprocessen och dessa faser kan kräva olika åtgärder för att processen ska gå framåt. En viktig del av Kuhlthaus modell är *the zone of intervention*. Här beskrivs faser i informationssökningsprocessen då studenten fastnar och inte kommer framåt. Genom att bibliotekarien ingriper vid rätt tillfälle och på rätt sätt i processen kan studenten utvecklas och komma vidare i sin process.

Vad anser bibliotekarierna och handledarna i Studieverkstaden ingår i handledningsuppdraget?

Frågan som ställdes var alltså: Vad anser du primärt ingår i ditt handledningsuppdrag? Delta-garna ombads att individuellt reflektera och skriva ner sina svar. Skillnaden i synen på handledningsuppdraget mellan Studieverkstaden och bibliotek som framkommer handlar, av naturliga skäl, om handledningens innehåll. Flertalet beskrivningar är dock likartade och vi enas i samma pedagogiska grundsyn kring handledning. Vi har valt att presentera resultatet tematiskt i rubrikerna nedan:

Ge studenterna verktyg - Hjälptill självhjälp

Detta svar var återkommande, både från biblioteket och från Studieverkstaden. Hjälptill självhjälp kan förstås som ett sätt att utveckla en självständighet hos studenten samt att erbjuda verktyg och tankesätt som kan vara överförbara i andra sammanhang, så kallade generiska färdigheter. I detta fall kan det handla om förmågor och färdigheter som att kom-

municera skriftligt (och muntligt) och att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå.

Här är några röster från workshopen:

- *Huvudfokus bör vara att studenten blir självgående i sin läs- och skrivsituation (succesivt).*
- *Hjälp till självhjälp handlar om att själv ta ansvar för inläring.*
- *Det handlar om att utifrån studentens "problem" (informationsbehov) hjälpa (studenten) att komma igång med sin sökning. Ge tips på bra resurser att söka i så att studenten själv kan söka vidare.*
- *Förstå krav som ställs på dem, förtydliga och konkretisera, ge dem verktyg som de själva kan gå vidare med att utveckla.*
- *Rusta studenterna med viktiga verktyg som behövs för att nå lärandemålen.*

Ett sätt att hjälpa till självhjälp kan vara att rekommendera och hänvisa till material och litteratur som kan ge stöd t ex metodböcker och skrivhandböcker, eller att visa var studenten själv kan hitta svar. Synen på att vårt uppdrag innebär att vi ska ge studenterna verktygen istället för svaren blir också tydlig i flera av beskrivningarna från workshopen om att vi ska vara bestämda att det inte är vi som ska göra jobbet. "Det ingår inte i vårt uppdrag att plocka fram materialet" och "vi korrekturläser inte" är några av svaren.

Vara ett stöd i lärprocessen

- *Min ambition är att tipsa om bra resurser (databaser m.m.) men lika viktigt är att boosta studenten som känner sig osäker på informationssökning att tycka att det är kul och faktiskt görbart = inte så svårt.*
- *Ge stöd och självkänsla när man kört fast.*

Flera beskrivningar av handledningsuppdraget handlar om att minska osäkerhet och stärka studenten. Att stötta, stärka självförtroende, vara igångsättare, vara ett bollplank, vara en samtalspartner, inspirera till studentens växt och utveckling och att hjälpa studenterna framåt i lärprocessen är fler beskrivningar i samma anda. Ett svar handlar om att utmana studenten genom att ställa frågor som väcker tankar och ger studenten nya infallsvinklar.

Vara lyhörd för studentens behov

Att ha ett lyssnande förhållningssätt och att vara lyhörd och utgå från studentens behov och frågor anses vara en viktig del av handledningsuppdraget. Röster från workshopen beskriver detta på olika sätt:

- *Primärt anser jag att uppdraget innebär att lyssna, att diskutera och möta studenten, utifrån dennes behov.*
- *Analysera behov för att förstå vad problemet är.*

- Ibland är studenten inte klar över vad det är man vill ha hjälp med och då ingår det i vårt uppdrag att försöka tolka och analysera vad det är studenten egentligen har för behov av hjälp.
- Att genom samtal få en bild av vad det är studenten behöver hjälp med och att när så krävs gå bakom det studenten själv uttrycker, som ibland fokuserar de på språkets form- yta när behovet tycks vara att förstå hur man bygger en text.

Utveckla en medvetenhet och förståelse

- Hjälpa att förstå komplexitet och behovet av källvärdering/källkritik
Skapa förståelse för informationssökningsprocessen
- Hjälpa studenter/besökare att utveckla sitt skrivande och sin förståelse för t.ex. den aka- demiska texten
- Uppmuntra till reflektion över den egna processen.

Som handledare förmedlar vi vår kunskap om informationssökningsprocessen enligt Kuhlthaus modell (bibliotekarier) och om språk och skrivande enligt Vygotskijs modell scaffolding (språkhandledare). Konkret betyder det att vi snarare ställer utforskande frågor och visar på strukturer än ger svar. Vi försöker sätta in studenternas problem kring informationssökning och akademiskt språkbruk i en större akademisk kontext.

Sammanfattning av synen på handledningsuppdraget kopplat till artikeln

Synen på vad vi från biblioteket och Studieverkstaden primärt anser ingå i vårt handledningsuppdrag blir intressant att titta på utifrån Ekholms artikel *Handledning av examensarbeten som lärande i the zone of proximal development* där Ekholm bland annat tar utgångspunkt i Vygotskijs teorier (Ekholm, 2012). Beskrivningarna av handledningsuppdraget kan kopplas till fyra centrala begrepp i artikeln; *ZPD (zone of proximal development)*, *scaffolding*, *the partnership model* och *more capable peer*. Vi ser också kopplingar till Kuhlthaus *zone of intervention*.

Synen på vårt handledningsuppdrag som att vi ska ge **hjälp till självhjälp** kan relateras till begreppet *scaffolding* där handledningen kan vara ett sätt att ”erbjuda struktur för att studenten ska kunna utveckla egna strategier för att lösa problem”, eller att ”upprätta kommunikativa stöttor, *scaffolds* (byggnadsställningar)” (Ekholm, 2012, s. 75). I detta sammanhang kan vi också se att vi beskriver vår roll eller vårt uppdrag utifrån begreppet *more capable peer*. Genom att samspela och uppmuntra studenten vill vi stötta studenten att klara av att lösa problem och utföra uppgifter på egen hand.

En viktig del av vårt uppdrag anser vi är att **vara ett stöd i läroprocessen**. Detta synsätt sammanfaller med synen på handledning som lärande i *ZPD (zone of proximal development)*. Vi uttrycker att uppdraget handlar om att få studenter att gå framåt i den process där de befinner sig, att få studenten att hitta sin egen väg i processen och att kunna hjälpa studenten

utifrån frågorna Hur går jag vidare? eller Hur kommer jag igång? Vygotskijs *zone of proximal development* och Kuhlthaus *zone of intervention* stämmer överens med den pedagogiska grundsyn som framkommer i resultatet från workshopen där det beskrivs att vi vill hjälpa studenterna att gå framåt i lärprocessen. Beskrivningen av uppdraget speglar också Kuhlthaus beskrivning kring de känslomässiga aspekterna av informationssökningsprocessen. Vi vill reducera studenternas osäkerhet och ge dem självkänsla. Det handlar om att ge studenterna en tilltro till sig själva och en känsla av att de kommer att klara uppgiften.

I handledningsmodellen *The partnership model* ska handledningen förstås som en kommunikativ process. Mötet mellan handledare och student ska präglas av aktivt **lyssnande och lyhördhet för studentens behov**. Att vara en samtalspartner, att lyssna, att diskutera och möta studenten utifrån dennes behov är några röster från vår workshop som ligger nära detta sätt att se på sitt handledningsuppdrag. Ekholm skriver också att "ambitionen för en handledning kategoriserad i denna modell är fostrandet till självständighet och kritiskt tänkande" (Ekholm, 2012, s. 72). Enligt flera svar kring synen på vårt uppdrag, är det önskvärt att förmedla kritiskt tänkande och **utveckla en medvetenhet och förståelse** för processen.

Begreppen från Ekholms artikel kan sägas utgöra beskrivningar av ett förhållningssätt kring handledarskap som har flera likheter med workshopdeltagarnas beskrivningar av handledningsuppdraget.

Gränsdragningsproblematik och dilemman i mötet med studenten

Projektets syfte är, förutom att beskriva och definiera bibliotekets och Studieverkstadens handledningsuppdrag, även att problematisera vårt uppdrag. En slutsats efter analysen av bibliotekets handledningsbokningar, som gjordes inom ramen för projektet *Högskolebibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö*, var att det fanns "moment i studenternas informationssökningsprocess som vi bibliotekarier inte kan lösa och arbeta med på egen hand" (Wogensens et al, 2010). Vissa frågor dök upp, som tydligt hörde hemma hos ämneshandledare. Mot bakgrund av detta ville vi fånga in eventuella erfarenheter av gränsdragningsproblematik i handledningssituationer. Frågorna vi ställde på workshopen var: När upplever du att det kan uppstå dilemman i möte med studenten, i relation till ditt handledningsuppdrag? Hur hanterar du det, och hur skulle du vilja hantera det? Här redovisas några nedslag i diskussionerna utifrån utvalda teman.

Studenten ställer frågor som hör hemma hos ämneshandledare

Inte sällan ställer studenter frågor i handledningsmötet som egentligen hör hemma hos ämneshandledaren/läraren. Det kan vara frågor som berör ämnet för uppsatsen, teoriska angreppssätt och metodiska tillvägagångssätt. Hur kan det komma sig att studenter ställer frågor till oss på biblioteket och i Studieverkstaden som hör hemma hos ämneshandledare? En faktor kan vara att studenten kan ha behov av att diskutera sitt ämne mer än vad det finns utrymme för inom utbildningens ramar, kanske mot bakgrund av att antalet handledningstimmor med ämneshandledare är få.

En annan faktor kan vara relationen mellan ämneshandledaren och studenten. Handal (2007) talar om symmetri och asymmetri i handledningsrelationen mellan ämneshandledare/lärare och student. Studentens handledningsrelation med ämneshandledaren riskerar att bli mer asymmetrisk än den mellan student och bibliotekarie/handledare där relationen präglas av mer likvärdighet. Att läraren bedömer studentens förmåga till självständigt arbete kan göra att studenten känner sig mindre benägen att ställa frågor som blottar okunskap i fråga om metod och ämne (Leth Andersen & Wirenfeldt Jensen, 2007). Här kan biblioteket och Studieverkstaden bli en frizon eller ett frirum på högskolan där studenten lättare förmår att ställa frågor.

Det är viktigt att vi är tydliga med vad vi kan hjälpa till med och att vi hänvisar vidare vid behov. Utmaningen är att bibliotek och Studieverkstad ska upplevas som ett frirum där studenten vågar ställa frågor och där vi kan stärka och uppmuntra studenten att gå vidare till ämneshandledare eller annat lämpligt forum på högskolan. I gruppdiskussionerna tas denna problematik upp och även frågor kring hur vi ska arbeta för att stärka studenterna att våga be om hjälp när de är vilse. En viktig utgångspunkt för bibliotekets och Studieverkstadens handledningsverksamheter måste trots allt vara att erbjuda en välkomnande läromiljö där studenten känner sig trygg att ställa frågor och visa sig osäker. Vår roll i mötet med studenten kan många gånger vara att skapa trygghet i en situation där studenten kan känna sig uppgiven och osäker inför en uppgift. Johan Wikström skriver i rapporten *Mångfaldsmedveten pedagogik för universitetslärare* (2011) om värdet av att skapa ett inbjudande klimat och en trygg atmosfär för att studenten ska känna delaktighet i läromiljön. När vi uppmuntar studenten att gå vidare med sina frågor till uppsatshandledaren kan ett sätt att skapa trygghet vara att hjälpa studenten att formulera frågor att ta med till uppsatshandledaren.

Studenten saknar grundläggande kunskap och förståelse

Studenter som söker handledning i sitt skrivande eller i sin informationssökning kan sakna förståelse för grundläggande begrepp som: Vad är teori? Vad innebär det att skriva akademiskt? När en student vill ha hjälp med att söka vetenskapliga artiklar visar det sig i vissa fall att studenten saknar förståelse för vad en vetenskaplig artikel är och vad vetenskaplighet innebär. Vi blir här tolkare av grundläggande begrepp inom akademien som borde ha grundlagts tidigt i studenternas utbildning. Studenterna måste ges chanser att utveckla ett vetenskapligt förhållningssätt, med tillhörande begreppsförståelse, under sin utbildning. Detta kan av handledare i biblioteket och i Studieverkstaden upplevas som problematiskt och en grupp ser det som "ett dilemma för lärosätet". Problem av denna karaktär kan inte läggas på den enskilda studenten utan här måste högskolan se behovet av strukturellt stöd i utbildningarna.

Studieverkstad och bibliotek som sista utposten

En del studenter kommer till Studieverkstaden och biblioteket i sista minuten, exempelvis en vecka innan uppsatsen ska vara färdig. En annan anledning till att studenter kommer i ett sent skede är att de är ditsända av sin lärare som ser brister i en students arbete. Handled-

ningsmötet kan här handla om en form av krishantering. Att kunna hjälpa studenterna i detta stadium är ofta svårt eftersom det blir något som studenterna motvilligt gör som en konsekvens av att lärarna ser brister. Ett annat exempel på en liknande situation är när studenten kommer till biblioteket på uppdrag av handledaren för att komplettera med fler vetenskapliga texter i sin uppsats. Under ett sådant handledningsmöte är studenten inte alltid intresserad av att lära sig hur man blir bättre på att söka och hur man bedömer det man hittar, utan vill ha hjälp med att snabbt hitta relevanta artiklar. Då kan det vara ett dilemma att stötta och hjälpa den stressade studenten på rätt sätt i samband med informationssökningen.

En grupp av deltagarna på workshopen uttrycker det som att problematiken handlar om att studenterna inte ser att skrivandet och sökandet är en del i lärandeprocessen som sker under arbetet med uppsatsen. Det framkommer att flera av deltagarna anser att studenterna tror att den vetenskapliga förankringen är något man kan komplettera med i efterhand. Utmaningen här blir att få studenterna att inse att det är en självklar del av uppsatsarbetet och att skrivandet och informationssökningen är förutsättningar för att uppsatsen ska nå den kvalitet som krävs i akademiska sammanhang. För att studenterna ska inse detta är det en förutsättning att dessa delar integreras och på så sätt tränas under hela utbildningens gång.

En annan aspekt av problemet ovan är att studenter kan ha orealistiska förväntningar på vad de kan få hjälp med i handledningen på biblioteket eller i Studieverkstaden. Ett dilemma som framkom i gruppdiskussionerna var huruvida handledning på biblioteket ska handla om att ge materialet eller utveckla förmågan att söka. Samma erfarenhet finns i Studieverkstaden; ska handledning i Studieverkstaden handla om att rätta texten eller utveckla förmågan att rätta själv? För oss som handledare är det rimligt att vi ska ge studenterna verktyg så att de själva ska kunna söka men detta synsätt delas inte alltid av studenterna.

Studenten saknar förståelse för uppgiften

En gemensam utmaning för Studieverkstad och bibliotek är när studenten inte förstår uppgiften. Vi hjälper till att tolka uppgifter som studenten fått av sin lärare när studenten är osäker vad som menas och vad som förväntas. Här kan vi försöka tolka men liksom Cooke och Bledsoe (2008) anser vi att vi i många fall måste hänvisa till läraren:

Students often ask librarians or consultants to clarify or explain assignments for them. Of course, librarians and consultants can help students form a research question, narrow a topic, or construct an annotated bibliography, but only the professor who assigned the essay can explain it.
(s. 121)

Svårigheter med att vara utanför studentens diskurs

Flera grupper på workshopen poängterar att stödet från biblioteket och Studieverkstaden borde integreras mer i kurserna på högskolan. Vi borde vara mer "välkomna in i diskursen" är ett påpekande. Studieverkstadens och bibliotekens handledningsstöd står (ofta) utanför

ämnetts vetenskapliga kultur. Hur ser skrivkulturen ut inom respektive område? Hur ser synen på vad som är vetenskapligt ut, är den formulerad och kommunicerad till studenterna? Här behövs en mer explicit introduktion inom respektive diskurs där krav och begrepp tydliggörs och förklaras.

Här några röster från workshopen kring denna problematik:

- *Oklarheter kring kunskapskrav och oklarheter kring vilka som är de rådande vetenskapsdiskurserna.*
- *Osäkerhet om lärarnas/handledarnas syn och krav på t.ex. grad av vetenskaplighet, argumentation, referenser*

Hur hanterar vi dilemman och hur skulle vi vilja hantera dem?

När vi bad grupperna att inventera dilemman från handledningsmötena med studenter så bad vi dem samtidigt att redogöra för hur vi hanterar dem och hur vi skulle vilja hantera dem? Svaren på dessa frågor handlar om det individuella stödet och bemötandet, som vi måste arbeta med utifrån bästa förmåga genom att lyssna, spegla och boosta studenten. Men det handlar också mycket om en vilja att jobba mer med strukturellt stöd, som ett sätt att förebygga många dilemman som kan uppstå för handledaren i biblioteket och i Studieverkstaden, vilket ju i själva verket handlar om dilemman för studenterna. Olika sätt att hantera dessa dilemman som framkommer handlar om att samarbeta och att förstå vikten av bra bemötande. En annan aspekt av dilemmahanteringen handlar om vikten av att ha kännedom om varandras yrkeskompetenser för att kunna lotsa studenten rätt.

Sammanfattning av gränsdragningsproblematik och dilemma

Som handledare i frirummet får vi på Studieverkstaden och biblioteket kännedom och kunskap om studenternas osäkerhet och var det eventuellt kan brista i mötet med till exempel akademien, ämneshandledare eller skrivprocessen generellt. Många frågor kan inte lösas av oss men vi kan göra vårt bästa för att slussa vidare så att studenten får den hjälp de behöver. För att stötta studentens väg genom och ut ur högskolan ser vi att det behövs en tydligare kommunikation och ett närmare samarbete mellan institutioner/lärare, Studieverkstad och bibliotek. Det räcker inte att det finns stödfunktioner på individnivå utan stödet måste lyftas till en strukturell nivå så att förmågan att söka vetenskaplig information och att skriva en akademisk text utvecklas succesivt under utbildningen.

Samarbete och visioner mellan bibliotek och Studieverkstaden

Några inspirerande utblickar

I dag finns det många exempel på högskolor och universitet i Sverige där bibliotek och Studieverkstad samverkar. Det kan vara att man ingår i samma organisation eller att man samlar stödet till studenterna kring informationssökning och skrivande i samma lokaler eller via webben. Inom ramen för detta projekt har vi inte haft möjlighet att titta närmare på andra universitets och högskolors organisationer, men en inspirerande inblick i ett fungerande

samarbete fick vi från Bodil Moberg, som arbetar på språkverkstaden på Karolinska institutet. Bodil bjöds in till vår workshop för att berätta om deras verksamhet där språkverkstaden hör till biblioteket, organisatoriskt och fysiskt. Här samlar man till exempel stöd kring informationssökning och skrivande under det gemensamma namnet KIB-labb. KIB-labbet beskrivs som en akademisk verkstad för lärandestöd och studenterna välkomnas på webbsidan till "ett kreativt och problemlösande tillfälle". Här handlar det om att få hjälp både med skriv- och sökprocessen. Det finns också ett samarbete mellan handledande bibliotekarier och språkhandledare där man bland annat auskulterar vid varandras undervisning, utbyter erfarenheter vid årliga seminarier, deltar gemensamt på lärarlagsträffar och jobbar med responsvänner där man får chans att formulera och dela med sig av de tankar som dykt upp i möten med studenter.

I projektet har vi läst artiklar som beskriver exempel på samarbete mellan Studieverkstad och bibliotek. I artikeln *Writing Centers and Libraries : One-Stop shopping for better term papers* (Cooke & Bledsoe, 2008) har vi inspirerats av flera möjligheter till samarbete. Ett förslag som artikeln tar upp är att erbjuda studenterna en "research paper checklist" med samlade tips kring både skrivande och informationsökningsprocessen, producerad av handledare från biblioteket och Studieverkstaden. Tankar kring ett sådant samarbete diskuterades tidigt i projektgruppen och vi tittade då även på några exempel på skrifter som producerats vid Köpenhamns Universitet. I denna artikel tipsar man även om arbetsmetoden "skuggning" mellan bibliotek och Studieverkstad för att lära känna varandras verksamheter bättre. Genom en sådan inblick i varandras handledningsvardag kan man marknadsföra varandras tjänster bättre. Artikeln tar också upp möjligheten att skapa en gemensam plattform för bibliotek och Studieverkstad, exempelvis en blogg, en wiki eller en gemensam maillista, för erfarenhetsutbyte.

I artikeln *Righting the academic paper: A collaboration between library services and the writing centre in a Canadian academic setting* (Palomino & Gouveia, 2011) argumenterar författarna för fördelarna med samarbete mellan bibliotekarier och skrivhandledare. Ett samlat stöd, där bland annat bibliotek och Studieverkstad möts och samorganiserar sina insatser mot studenter i en gemensam lokal, skapar trygghet för studenterna: "Researching is diminished when students are able to access both reference (researching) services and writing support services in the same location" (ibid, s. 131). Samarbete i gemensamma lokaler ses som en betydelsefull del i ett strategiskt arbete kring studentstöd. Denna gemensamma plats kan signalera att kunskapsprocessen till stor del består av både sökandet av kunskap och skrivandet: "Academic institutions should model and further facilitate the collocation and integration of the research and writing processes by reorganizing services and service delivery units to better reflect student behaviour" (ibid, s.1).

Visioner om ett samarbete 2017 (men gärna tidigare!) på Malmö högskola

Det övergripande målet med detta projekt är att bibliotek och Studieverkstad ska samverka optimalt för att kunna vara en resurs i studenternas lärande. Därför var vi intresserade av att ta reda på hur deltagarnas idéer och tankar kring ett sådant samarbete ser ut. För att tillåtas vara visionära bad vi därför deltagarna på workshopen att gruppvis diskutera utifrån frågan "2017 fungerar samarbetet studieverkstad/bibliotek optimalt. Hur ser det ut då? Vad gör vi annorlunda? Hur tog vi oss hit?" Frågan genererade många tankar och idéer om framtida samarbetet mellan Studieverkstad och bibliotek. Gruppdiskussionerna dokumenterades och presenterades på workshopen. Vi har gjort en sammanfattning av visionen av vårt samarbete år 2017:

2017 möter våra studenter bibliotekarier och språkhandledare på samma plats i högskolan. Studenterna upplever oss som en enhet dit man kan vända sig för att på olika sätt få stöd i sina studier. Det är tydligt för studenterna vad de kan få hjälp med och de hittar information om verksamheten på en gemensam webbsida eller på plats. Platsen är en attraktiv arbetsplats i biblioteket för studenterna. Miljön är inspirerande och välkomnande, öppetiderna är generösa och lokalerna är utformade för att möta studenterna på olika sätt. Studenter med läs- och skrivsvårigheter kan här få stöd av både bibliotekarier och språkhandledare.

Studenterna erbjuds både möjlighet att boka handledning och komma på drop-in handledning. Vi erbjuder också virtuella handledningstillfällen.

Språkhandledare och bibliotekarier ser varandra som kollegor i arbetet med att stödja studenterna. Vi har ett strategiskt samarbete. Några exempel på detta är att: vi har ett gemensamt formulär för bokning av handledningstid, vi producerar gemensamt material, vi erbjuder institutioner kompetensutveckling i form av dialogiska föreläsningar, vi samarbetar med ämneslärare för att hjälpa studenterna att knäcka den akademiska koden.

Vi arbetar i team för att stödja utbildningarna i att utveckla progressionsplaner i skrivande och informationskompetenser, vi är mobila och syns ute på områdena och vi har gemensamma frågestunder, som bygger på studenternas frågor, inför uppsatsskrivandet.

Vi samarbetar med ämneslärarna och är en röd tråd i utbildningen istället för en sista utpost i slutet av studentens utbildning. Vi har stärkt det kollegiala samarbetet mellan Studieverkstad och bibliotek. Vi har gemensam kompetensutveckling där vi till exempel läser tillsammans och identifierar utvecklingsområden som ibland resulterar i gemensamma projekt. Vi är också uppmärksamma på att bjuda in varandra till relevanta möten, konferenser och föreläsningar.

2017 ser vi också att färre antal personer handleder på Studieverkstaden, så att Studieverkstadens utveckling blir mer långsiktig. Vi ser också en utökning av den engelskspråkiga handledningen. Språkhandledare och skrivmentorer ses som attraktiva uppdrag där möjligheter till kontinuerlig kompetensutveckling ges.

Vi har inventerat terminologin i den information som studenterna möter för att inte riskera att sända ut felaktiga signaler till studenterna. De som konsulterar Studieverkstaden får den hjälp de behöver eller blir stärkta i att ta frågan vidare.

2017 har högskolans utbildningar integrerat innehåll som rör akademiskt skrivande och informations-sökning och vi har utarbetat gemensamma argument för att höja kvaliteten på uppsatser.

Samarbetet i dagsläget och förslag på ökat samarbete

Under tiden som det här projektet har pågått har olika samarbeten inletts mellan biblioteket och Studieverkstaden. I september testade biblioteket att ha drop-in handledning i Studieverkstaden på Orkanenbiblioteket. Två dagar i veckan fanns en bibliotekarie på plats för att handleda studenter i informationssökning. Denna verksamhet skulle vi vilja fortsätta med och utveckla efter projektets slut. Att erbjuda studenterna möjlighet till handledning i informationssökning i Studieverkstaden känns som en naturlig koppling till de argument vi framfört i denna rapport. Ur ett studentperspektiv bör det finnas vinster, både i fråga om effektivitet och trygghet, att kunna få hjälp och stöd under samma tak i olika delar av sin kunskapsprocess.

På Biblioteket Hälsa och samhälle tittar man på möjligheten att anpassa läromiljön i bibliotekets undervisningssal så att handledning i både informationssökning och språkhandledning ska kunna ske här.

En annan effekt av projektet har varit att kontaktbibliotekarierna på Institutionen för språkstudier (SPS) deltar i de möten där handledare i Studieverkstaden träffas för att diskutera och planera verksamheten.

Vi vill även fortsätta att få till stånd gemensamma mötespunkter (i stil med den workshop vi hade) för att utveckla erfarenhetsutbytet mellan biblioteket och Studieverkstaden. Ett förslag är att ha gemensam kompetensutveckling. Andra förslag är att testa arbetsmetoden skuggning för att lära känna varandras verksamheter bättre eller att auskultera vid varandras undervisning.

Med inspiration från artiklar vi läst och från Karolinska institutets bibliotek ser vi också fördelar med att samproducera tryckt material till lärare och studenter samt se över möjligheter att synkronisera och förbättra informationen om våra verksamheter på webben. Eftersom det finns goda exempel på samarbete mellan Studieverkstäder och bibliotek runtom i landet föreslår projektgruppen att vi låter oss inspireras av dessa genom att åka på studiebesök.

Slutsatser

Vi har i detta projekt försökt att definiera och problematisera Studieverkstadens och bibliotekets handledningsuppdrag. Vi kan se att vi i projektets start var fokuserade på att hitta olikheter i synen på handledningsuppdraget. Under projektets gång har dock fokus förflyttats och istället för att göra upptäckter om hur vi arbetar och tänker på olika sätt har vi sett att många saker förenar oss i synen på vårt uppdrag. Vi har ett samstämmigt förhållningssätt när det handlar om bemötande med fokus på att stötta och handleda. Vi är också överens om att inte gå in i ämneshandledarnas domäner, utan att vi istället ska utveckla samsamarbets-

former med ämneshandledarna för att på bästa sätt tillsammans stötta studentens väg genom utbildningen.

Det som skiljer Studieverkstaden och bibliotekets handledning åt ligger primärt på det innehållsliga. Bibliotekets handledare arbetar primärt med informationssökning och Studieverkstadens handledare med språk och struktur.

”Breddad rekrytering utan fokus på retention gör satsningen på mångfald till enfald!” uttryckte en av projektets medlemmar. I en heterogen studentgrupp är det viktigt att förstå betydelsen av att skapa trygga lärandemiljöer, där studenten får tillgång till strukturellt stöd och individuell utveckling i sina studier och där man vågar ställa frågor och visa sig osäker. Biblioteket och Studieverkstaden ska vara dessa trygga lärandemiljöer, detta frirum på högskolan, där det finns gott om utrymme och möjlighet för samtal och frågor kring lärande. Vi vill påstå att dessa faktorer kan bidra till ökad retention. En begränsning i projektet har varit att vi inte haft tid att ta del av ämneshandledarens bild. Hur ser ämneshandledaren på sitt uppdrag och vilka dilemman är kopplade till detta?

På Malmö högskola finns det goda förutsättningar för samarbete mellan Studieverkstaden och biblioteket men kommunikationen och samverkan behöver stärkas. Det finns en stor potential i att biblioteket och Studieverkstaden ligger under samma tak och detta borde kunna utnyttjas bättre än vad det gör idag, framförallt för att synliggöra för studenten att det här pågår en verksamhet som sätter fokus på att stärka studenten och för högskolan att vårt gemensamma mål är att samverka och bidra till ökad kvalitet i studentens lärande:

The goals of writing centers and libraries overlap, which makes collaboration between the two units logical. Both services supplement classes and curriculum with the goal to help student succeed in their studies (...). Because of these shared goals it is logical for libraries and writing centers to collaborate with each other to aid student success and prepare them to become lifelong learners. (Ferer, 2012, s. 544)

Det är projektgruppens förhoppning att det här projektet leder till ett fortsatt och fördjupat samarbete mellan bibliotek och Studieverkstad på Malmö högskola. Vår förhoppning är också att Malmö högskolas verksamhet kommer att karakteriseras av en tradition där studenterna socialiseras in i akademien medvetet och explicit. I denna tradition kommuniceras, diskuteras och tydliggörs förväntningar och centrala begrepp. Biblioteket och Studieverkstaden ses som självklara samarbetspartners i studenternas kunskapsutveckling och måluppfyllelse.

Litteratur

Cooke, Rachel & Bledsoe, Carol (2008). Writing Centers and Libraries: One-Stop Shopping for Better Term Papers. *Reference Librarian*, (49)2, 119-127.

Ekholm, David (2012).Handledning av examensarbeten som lärande i the zone of proximal development. *Högre utbildning*, (2)2, 67-78.

Ferer, Elise (2012). Working together: library and writing center collaboration. *Reference Services Review*, (40)4, 543 – 557.

Foutch, Leslie J. (2010) Joining forces to enlighten the research process- A librarian and writing studio integrate. *College & Research Libraries News*, (71)7, 370-373.

Handal, Gunnar (2007). Handledaren – Guru eller kritisk vän? I Kroksmark, Tomas & Åberg, Karin (red.), *Handledning i pedagogiskt arbete* (s. 19–32). Lund: Studentlitteratur

Kuhlthau, Carol (2004). *Seeking meaning: a process approach to library and information services*. (2. ed.) Westport, Conn.: Libraries Unlimited.

Leth Andersen, Hanne & Wirenfeldt Jensen, Tine (2007). *Specialevejledning: rammer og roller : en universitetspædagogisk undersøgelse*. Frederiksberg: Samfundslitteratur

Palomino, Norma Estela & Gouveia, Paula Ferreira (2011). Righting the academic paper: A collaboration between library services and the writing centre in a Canadian academic setting. *New Library World*, (112)3/4, 131-140.

Strategiska mål för Malmö högskola 2011-2013

<http://www.mah.se/upload/Medarbetare/Strategi/Strategier%202009-2012/Strategiska%20m%C3%A5l%20f%C3%B6r%20Malm%C3%B6%20h%C3%B6gskola%202011-2013.pdf>

Wickström, Johan (2011). *Mångfaldsmedveten pedagogik för universitetslärare*. Uppsala: Avdelningen för universitetspedagogisk utveckling, Uppsala universitet

Wogensen, Lotta (2011). *Bibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö – delrapport 2010*
<http://www.mah.se/upload/BIT/Bibliotek/Projekt/Bilaga%205%20Delrapport%202010.pdf>

Wogensen, Lotta et al. (2012). *Högskolebibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö: slutrapport*.
<http://dspace.mah.se/handle/2043/14310>

Bilaga

Program

Workshop 20 juni 2012

Studenthandledning i frirummet, Orkanenbiblioteket

- Från 10.00 Fika i bibliotekets nordöstra hörn – mot havet.
- 10.30 - 10.45 Om projektet "Studenthandledning i frirummet"
Projektgruppen samtalar, C528
- 10.45 - 12.00 Utforskande av handledningsuppdragens gränser del 1,
C528
- 12.00 – 13.00 Salladslunch (i biblioteket, mot havet)
- 13.00 - 13.15Handledning i informationssökning,
Elisabeth Bergenäs & Helen Rasmussen, C528
- 13.15 - 13.30 Studieverkstaden på Malmö högskola
Patricia Staaf, C528
- 13.30 – 14.30 Erfarenheter av handledning vid språkverkstaden på
Karolinska Institutet
Bodil Moberg, språkhandledare på KI, C528
- 14.30 - 14.45 Fika
- 14.45 - 15.30 Utforskande av handledningsuppdragens gränser del 2,
C528
- 15.30 - 16.00 Final: Frirum och gränsdragningsproblematik, C528